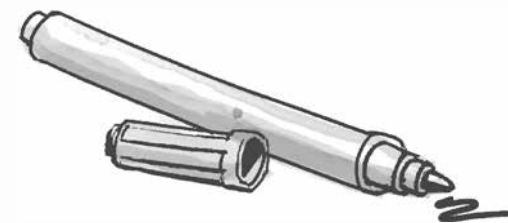

OVER GEHAKTBALLEN

Over gehaktballen

Saskia de Jong

LEMNISCAAT 8 ROTTERDAM

© 2022 Saskia de Jong
Omslag en binnenwerkillustraties: Leon ter Molen
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,
Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2022
ISBN 978 90 477 1440 8
NUR 283

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux, waardoor onnodig en milieuverontreinigend transport is vermeden.

Kijk voor meer informatie, lessuggesties en extra's op www.lemniscaat.nl

1. Twee hondjes

De mand raakt steeds voller met bolletjes wol. Ik zit op de bank en houd de rand van een gebreide lap vast. Het zou een trui worden. Maar nu zit oma tegenover me en trekt aan de draad die aan de lap vastzit. De gebreide lap in mijn handen wordt steeds kleiner. Oma wikkelt de draad om haar hand en maakt er een bol van.

‘Vind je het niet zonde?’ vraag ik haar. ‘Je hebt er zo lang aan gebreid. Er blijft niets van over.’

‘Ach kind, het is mijn redding,’ antwoordt ze. ‘Zolang ik brei, hoef ik niet naar een psycholoog. Het geeft me rust in mijn hoofd. Ik begin lekker weer opnieuw. Deze trui was veel te smal en de mouwen waren te lang. Een waardeloos patroon.’

Elke middag, na school, ga ik naar mijn oma. Dat doe ik al zo lang ik me kan herinneren. Mama is aan het werk en oma vindt het gezellig. Mijn oma heet Julia en ik ben naar haar vernoemd, al noemt iedereen mij Sjuul of Sjuultje. Vroeger haalde oma me altijd op. Dan stond ze op het schoolplein op me te wachten. Tegenwoordig loop ik alleen naar haar huis.

Mama komt me rond etenstijd ophalen. Ze komt dan altijd even in de keuken onder de deksels gluren. Soms blijven we eten, maar meestal fietsen we door naar ons eigen huis. Dan klim ik achter op de fiets bij mama en sla ik mijn armen om haar heen. Mama is een krachtpatser. Ze is voor niks en niemand bang. Pas terug nog gaf ze een meneer op zijn kop toen hij onaardig deed tegen zijn hond. De man zag er groot en sterk uit, zeker in vergelijking met mama. Ik hield mijn hart vast, bang dat de man kwaad zou worden. Maar hij stond alleen een beetje beteuterd te kijken, alsof hij een klein jongetje was en mama een reuzin. Dan wordt het warm in mijn buik en voel ik me trots.

Mama komt altijd op voor dieren. Ze zal zelfs geen spinnetje doodmaken. Spinnetjes die in de weg zitten, zet ze buiten. Maar meestal zitten spinnetjes haar niet in de weg. We eten dus ook geen vlees. Soms vind ik dat wel jammer. Maar mama zegt altijd: 'Als je van dieren houdt, hoe kun je ze dan opeten?'

Ik weet dat ze gelijk heeft, maar af en toe zou ik ook wel eens een gehaktbal willen eten.

Al weet ik dat niet zeker.

Mijn oma is heel anders. Ik kan bijna niet geloven dat mama haar kind is. Oma bemoeit zich nooit met andere mensen. Ze is meestal alleen, of met mij. Oma houdt zich bezig met dingen, niet met mensen of dieren. Ze houdt van handwerken of ze zit met haar neus in de boeken. Er staan stapels boeken op tafel. Stukjes die ze belangrijk vindt leest ze hardop aan mij voor. Ik begrijp er meestal niets van. Vooral niet als het gedichten zijn. Die leest ze vaak. Ik vind het niks voor kinderen. Al was er pas eentje die ik wel grappig vond. Ik heb hem opgeschreven:

Spleen

*Ik zit mij voor het vensterglas
onnoemlijk te vervelen.
Ik wou dat ik twee hondjes was,
dan kon ik samen spelen.¹*

Grappig, toch? Dat iemand bedenkt dat hij twee hondjes zou willen zijn om samen te kunnen spelen. Ik vind het best knap wat een dichter doet. Het lijkt wel een beetje op breien, niet met wol, maar met woorden.

Ik denk niet dat ik later dichter word. Ik ben niet zo goed met woorden. Ik ben beter met echte dingen die je kunt vastpakken. Zoals nu bij oma. Ik vis de bolletjes met mooie kleuren uit de mand. Die leg ik bovenop. Lichtblauw, donkerblauw, grijsblauw en koningsblauw. Ik denk dat oma blij wordt als ze naar de bolletjes in de mand kijkt. *Blauw, blauw, blauw, ik houd van jou.*

2. Luca

Een rugzak met zes boeken is zwaar. Ik heb oma gezegd dat ik na school eerst even naar de bibliotheek ga. Meester Pieter is aan het voorlezen in een mooi boek, maar het gaat zo langzaam. Ik wil weten hoe het verhaal verdergaat. Ik ga het boek dus lenen in de bieb, dan kan ik het thuis verder lezen. Mama vindt dat dom, want dan zit ik me straks te vervelen tijdens het voorlezen in de klas. Ik ben het niet met haar eens. Als een verhaal mooi is, kun je er wel tien keer naar luisteren.

Het is niet druk in de bieb. Ik kan de rugzak eindelijk op de grond zetten en haal de boeken eruit. Een voor een laat ik ze door de gleuf glijden. Ik hoor een plofje bij elk boek dat aan de andere kant van de wand in de bak valt. Ik heb wel eens gezien dat er kussens in de bak liggen om de boeken op te vangen, anders zou ik ze bijna niet durven inleveren. In gedachten zeg ik bij elk plofje: AU! AU! ...

Maja van de bieb groet me zoals altijd. Ze is aardig en weet hartstikke veel van boeken. Ze heeft me al vaak een boek aangeraden. Meestal lees ik de boeken die zij

goed vindt in één ruk uit. Ze leest ze zelf ook allemaal. Dat vind ik leuk: volwassen mensen die kinderboeken lezen. Mama doet dat nooit. Oma ook niet.

Er is bijna niemand op de jeugdafdeling. Ik zie alleen een moeder die haar zoontje voorleest op de grote bank. Overal liggen prentenboeken om hen heen. Het jongetje heeft zijn schoenen uitgedaan en zit dromerig voor zich uit te staren. Je kunt zien dat hij helemaal verdwenen is in het verhaal.

En helemaal achteraan, bij de gedichten en de sprookjesboeken, staat een jongen een beetje ongelukkig te zoeken in een kast. Maja loopt naar hem toe. Ze kijkt bezorgd.

‘Kan ik je helpen, Luca?’

‘Nee, nee, het is goed. Ik kijk een beetje,’ antwoordt hij.

Nou, ik vind dat hij er helemaal niet zo goed uit ziet. Ik ga in de buurt staan. Hij is ongeveer even oud als ik. Ik wil hem graag helpen. Hij ziet er zo treurig uit.

‘Dit is een goed boek,’ zeg ik, terwijl ik een boek laat zien. ‘Hartstikke spannend. Onze meester heeft het voorgelezen. Er zijn een heleboel delen, dus als je het leuk vindt...’

De jongen schudt zijn hoofd. ‘Ik zoek geen boek.’

‘Nou,’ zeg ik, ‘dat is best gek, als je in de bibliotheek voor een kast met boeken staat te drentelen. Wat zoek je dan?’

De jongen kijkt me verbaasd aan. Hij zal me wel te nieuwsgierig vinden. ‘Ik zoek een gedicht. Mijn oma is dood. Ze willen dat ik iets voorlees. Bij de uitvaart.’

Oei! Dit had ik niet verwacht. Arme Luca.

‘Ze was dement,’ zegt hij. ‘Zaterdag wordt ze gecremeerd en ik moet dus iets zeggen, maar ik weet niks.’

Toen zei de juf: Waarom lees je geen gedicht voor? Nu zoek ik een gedicht voor een demente oma die dood is.'

Poeh, ik schrik een beetje van dit verhaal van Luca.

Opeens begrijp ik wel dat hij er niet gelukkig uitziet.

Wat erg!

'Zal ik je helpen zoeken?' vraag ik.

Maar Luca schudt zijn hoofd. 'Ik heb geen tijd meer, ik moet naar huis. Morgenmiddag kom ik terug en dan zoek ik wel verder.' Luca's gezicht wordt nog verdrietiger als hij zegt: 'Weet je wat het allemaal nog erger maakt?'

Ik schud mijn hoofd. Kan het echt nog erger worden dan dit?

'Onze hond, die eigenlijk van haar is, moet nu weg. Ik weet zeker dat oma dat verschrikkelijk zou vinden. Papa had oma beloofd dat hij voor de hond zou zorgen, maar mijn zusje is allergisch. Zo'n hond kan wel voor een tijdje, maar niet voor altijd. Nu moet de hond naar een asiel. En hij is oud, maar hartstikke lief. Hij wordt vast en zeker doodgemaakt. Dat oma's dood kunnen gaan als ze zo oud en ziek zijn snap ik nog wel. Ze kon niet meer verder, zei mijn vader. Ze leed elke dag. Maar dat honden zonder goede reden doodgemaakt mogen worden... Ik kom morgen wel terug. Ik moet nu naar huis.'

Luca loopt snel weg.

Ik roep hem nog na: 'Mijn oma kan je helpen met een gedicht.'

Maar hij hoort het al niet meer.

Hij is weg.

3. Gedicht voor Luca

Oma staat in de keuken. Ze roert in een enorme pan. 'Voor wie ben jij allemaal aan het koken?' vraag ik, terwijl ik mijn rugzak op de grond zet. 'Wat een grote pan!'

Oma schudt haar hoofd. 'Ik krijg bezoek. Iemand van vroeger.'

Nou, vroeger ziet er niet bepaald uit als leuk bezoek. Oma's gezicht ziet eruit alsof er iets vreselijks staat te gebeuren.

'Wat maak je? En wie komt er?' vraag ik.

Oma zucht. 'Ik hoop maar dat hij niet in zo'n stijf pak met een stropdas komt, want dan wordt het niet gezellig. Vroeger was het al een patser. Waarom moest hij nou net reageren op mijn oproepje?' 'Huh, zoek je een man?' vraag ik.

'Nee joh!' Oma kijkt me aan alsof ik een heel domme vraag stel. Maar zo gek is die gedachte toch niet? Oma is al bijna haar hele leven alleen. Een leuke man zou toch best gezellig zijn.

Ze gaat verder: 'Ik had een advertentie geplaatst in het buurtkrantje, omdat ik op zoek ben naar een oude